Digitized by Google

Anat. 115

H. 3 3365

Medicina. Physiologia specialis. Generatio. Conceptio.
653.

Digitized by Google

C. DRELINCURTII,

Medici Regii,

DE

CONCEPTU

Conceptus,

QUIBUS

Mirabilia Dei ſuper

FOETUS HUMANI

formatione, nutritione atque partione,

Sacro velo hactenus tecta, ſyſtemate felici reteguntur.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud CORNELIUM BOUTESTEYN.
M. D. C. LXXXV.

Οὐκ αἰσχρὸν
ἐστὶν ἡμῖν ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀκουόντων
τὰ κυητικὰ ὀνομάζειν ὄργανα,
ὧν οὐκ ἐπῃσχύνθη τὴν
δημιουργίαν ὁ Θεός.

Neque
verò nobis turpe eſt ad audito-
rum utilitatem nominare par-
tes, in quibus fit fœtûs Con-
ceptio, quas quidem Deum
fabricari non puduit.

Clemens Alexandr: Pædagog:
Lib: II. Cap. x.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

PRÆFATIO.

Nudum promulgo Syſtema, quò contractius ſit; notis enim tumidum illud ne unus quidem librorum helluo voraret. Quò interim nudius, eò obſcurius. Dilucidari tamen refugit ne lux addita molem addat.

En itaque Periochas umbroſas, ad quas equidem ingenia cæſpitent opaca, ſed quas inoffenſo pede perambulent ingenio lucidi. Clarentes quippe viri face mea non egent ut dilucidè cernant Periochen v. g. primam *uterum redarguere ore uno præditum, & lagenæ ſimilem, cujus collum ingreſſus ſit unicus & egreſſus*; ſecundò *tubas impervias eſſe*; *tertiùm*

in

in alterutram illas uteri cervicem demitti; quartùm *denique matricis fundum exterius phialæ vitreæ ritu depreſſum atque concavum eſſe.*

Ità deinceps quævis alia Perioche *dùm veritates Phyſicas expromit, oppoſita falſa tacitè mordet. Sic v. g.* Perioche 23. *quò majori cultu* Myſterium Incarnationis *proſequitur, eò capitaliori flagrat odio in tartareas de* Pla-

 tone

tone (1) *fabellas déque* Budda (2) *è virgine natis. Tantam enim fidem diabolicis technis iſtis adhibeo, quantam profectò vel* Minervæ (3) *vel* Baccho (4) *de Iovis cerebro cru-*

(1) Apud Diogenem Laërtium, Lib. III. in Platonis vita.

(2) Hieronymus in *libro* I. adverſus Jovinianum.

(3) Heſiodus in Θεογονίᾳ & Homerus in hymno in Apollinem.

(4) Diodorus Siculus in Bibliotheces Hiſtoricæ *libro* III. & Apollodo-

cruréve deductis; *vel* Typhaoni (5) *è Iunone ſola genito*; *vel* Tullio Servio (6) *de priapi cinere ſurgenti*; *vel* Apidi (7) *demùm è lunæ radiis ſuſcitato.*

Tu,

lodorus in *libro* pariter Bibliotheces III. atque Herodotus in Euterpe *Cap:* CXLVI.

(5) Homerus in eodem in Apollinem hymno.

(6) Dionyſ: Halicarnaſſ: in Antiq: Rom: *lib: IV.* & Plinius in natural: hiſt: *lib: XXXVI. Cap: XXVII.*

(7) Plutarchus in Sympoſiacūn *lib: VIII. Quæſt: I.*

Tu, Lector ſagax, *Perioche ex una perſpice omnes & ruminator ſedulus unicum* Adamum (*a*) *à Deo cretum eſſe ſine viro & fœmina;* Evam (*b*) *unam conditam eſſe è viro ſine fœmina; ſolum* Chriſtum (*c*) *è virginis ſub-*

ſtan-

(*a*) Gen. I. verſ. 27. & v. verſ. I.
Luc. III. verſ. 38.
I. Tim: II. verſ. 13.
(*b*) Gen. II. verſ. 22.
I. Cor. xj. verſ. 8.
(*c*) Eſa: vII. verſ. 14.

Matth.

ſtantia productum ſine viro; reliquam *verò* ſobolem humanam (*d*) *è viro inſimul atque fœmina prognatam eſſe atque propigni.*

Unius

Matth. I. verſ. 23.
Luc: I. verſ. 31. & 35.
(*d*) Gen. I. v. 26. & 27. & v. verſ. 2.
Matth: XIX. v. 4.
Marc. X. v. 6.
Act. XVII. v. 26.
I. Cor. XI. v. 12.
Item Hipp: Plato. Ariſt: Plut: Gal: & alii paſſim è ſeculorum experientia.

Unius autem Dei munus eſt quòd ſpiremus, quòd vivamus, quòd vigeamus * ; *nam* in illo vivimus & movemur & ſumus ** . Recorderis *ergo*, *Pie Lector*, Creatoris tui in diebus juventutis tuæ.

* Apud Lactantium de Opificio Dei.

** Actor: *Cap:* XVII. *verſ.* 28.

*** In Eccleſiaſtæ *Cap.* *xij.* *verſ.* 3.

SYSTEMATIS DE HUMANO FOETU, PARS PRIMA,

quæ, Periochis 24, Lectorem quaſi manu deducit in abſtruſiſſima quæque Veneris adyta.

PERIOCHE I.

Scire eſt uterum, urinariæ veſicæ modô, trifariàm pertundi, in cervice ſcilicèt interiori & in

utroque latere, non cervicis vel internæ, vel externæ, ſed ſphærici ſui fundi.

PERIOCHE II.

Sciendum eſt rurſùs fundi latera iſthæc eſſe pervia foramine ſtricto in oblongas, recurvas & cellulis plenas, ſeu hinc indè contractiones Appendices carneo-nervoſas, quas uteri *Cornua*, *Tubas*, & *Antennas* vocitant.

PERIOCHE III.

Notandum eſt deindè Appen-

pendices iſtas ab utroque uterini fundi latere, recto primùm itinere atque brevi & anguſto protendi; mox verò per hemicyclos, quinque vel ſex pollicum altitudine, reflecti ſurſùm teſticulos verſus.

PERIOCHE IV.

Obſervare eſt inſuper Appendices illas, quò ab utero remotiores & teſticulis propiores, eò ampliores atque ſinuoſiores eſſe.

PERIOCHE V.

Conſiderare eſt adhuc Ap-

pendices eaſdem toto ſuo tractu, non duntaxat pertuſas & ambagioſas eſſe; ſed teſticulos verſum, coïtûs præſertim momentô, patulas eſſe, ſeu fauces habere, quibus, *ceu proboscide vel œſophagô*, ſemen exorbent.

Perioche VI.

Scitu deinceps neceſſarium eſt fauces illas, piſi majoris vix capaces, nervoſo primùm & anguſto quodam orbiculari limbo, ceu annulo ſtrictiori, coarctari atque firmari; in am-

ambitu prætereà ſimbriatas eſſe, carneáſque, hoc eſt, ſimbrias habere muſculoſas, quæ digitorum more ſeſe & expandant & contrahant.

PERIOCHE VII.

Concipere eſt itaque ſimbrias illas, *mentulæ adinſtar*, languente Venere languêre; vigente verò vigêre, id eſt, Penîs atque Clitoridis ritu, vel flacceſcere atque collabi; vel turgêre atque porrigi.

PERIOCHE VIII.

Percipere eſt pariter lacertoſas fimbrias illas ſanguine ſpiritibúſque Venereis turgidulas huc & illuc attolli atque vagari, donec impetu cæcô ruant in teſticulorum amplexus. Nam utì profectò fœminæ v. g. bombycum papiliones apertum & erectum podicem cupidine cæcâ tandiu jactant, atque circunferunt, quàm mari copulentur; ità prorſùs muſculoſæ fimbriæ noſtræ ſeſe primùm manûs adinſtar ex-

pan-

pandunt, ſeſéque totas deindeps in teſticulorum ambitum diffundunt, quos ſuis velutì digitis, (*erectis & expaſſis quidem, ſed nonnihil tamen reductis,*) comprehendant atque comprimant.

Perioche IX.

Speculari eſt præterea fimbrias illas iſtoc Venereo ſuo complexu atque compreſſu aliquam è teſticulis hydatida, ſeu veſiculam limpidam elidere, ínque ſuas fauces detrudere, hoc eſt, in os pa-

tulum illud *Periochê* 5. delineatum.

PERIOCHE X.

Ruminari eſt itidem veſiculas lymphaticas & unicolores, *illarum arteriolis exceptis*, intra teſticulos eſſe, *ceu Ova in avis Ovario*, vel maturas & ad egreſſum paratas; vel immaturas & ad egreſſum imparatas.

PERIOCHE XI.

Imaginari eſt autem veſiculas illas plenè maturas haud

ſecùs ab Ovario ſuo ſecedere, ac fructus maturiſſimus ſejungitur à ramo. Sicut ergò fructus citra ſuccum profuſum ullum ſuô pedunculô ab arbore decidit, ità ſanè hæ veſiculæ, *ſucco licèt turgidulæ atque diſtentæ*, illæſæ & intemeratæ, ſuis ab Ovariis, naturaliter ſecluduntur, citra ſcilicèt liquorem ullum ab ipſarum vel pelliculis vel vaſculis effuſum. Immò, magis appoſitè dicam veſiculas illas extremè maturas eodem modo ex Ovario ſuo ſingulas

propelli, ac Ovorum vitelli è vitellario ſuo in infundibulum compelluntur. *Videſis Periochen* 57. ubì placentæ toti parilis avulſio, ſive propulſatio jure meritóque denegatur, quæ veſiculis ſeminalibus hîc unicè competit.

Perioche XII.

Recordari eſt etiam Veſicularum unamquamque, *ſeu Ova iſthæc ſingula*, intra ſcrobiculum nerveo-carnoſum nidulari, hoc eſt, Ovum quodlibet haud unâ pelliculâ atque

fol-

folliculô ſuis, ſed inſuper teſticulorum nucamentis atque calycibus, *ceu nidis nerveo-carnoſis*, includi.

PERIOCHE XIII.

Nobis rurſùm memoria refricanda venit nidulîs iſtîs Ova quidem immatura arctiſſimè concludi; matura verò laxiſſimè teneri. Utì ergo ſeminum calyces vel duriſſimi maturitate hiant ſemine deciduo; ità certè Ovorum paniculæ atque folliculi maturatis Ovis diducuntur quidem & expandun-

tur, ſed Ovis maturioribus illis ſpontè nuſquam deciduis: ad illa ſiquidem excludenda duo connituntur, niduli ſcilicèt fibroſi, carnoſique *Perioches* 12. coarctatio lenis, ſeu conſtrictio blanda; nec-non aliundè adductior paulò arctiórque fimbriarum *Perioches* 9. complexus atque compreſſus.

Perioche XIV.

In memoriam quoque revocandum eſt, Ova iſthæc quælibet pelliculis modò ſtrictioribus atque compactioribus; modò

modò laxioribus atque rarioribus contegi. Concipere eſt aliundè Ova iſthæc modò intentiùs, modò remiſſiùs ex Ovario ſuo exprimi & elidi: atque ità modò integra & illæſa, modò autem crepantia, & fluxa in uteri cavas Appendíces impelli. Ità mehercle motâ linguâ Ovorum Vitelli in fauces, ínque ventriculum, vel integri, vel crepantes detruduntur. *Videſis Periochen* 5.

PERIOCHE XV.

Non ſolùm autem faucibus

Ap-

Appendicum uteri ſorbentur Ova, ſed & eadem in Appendicum cellulas pedetentim devolvuntur. Immò, è cellulis tandem ambagioſis illis & nerveo-carneis, *quæ ſuis fibrillis ſeſe circum Ova contrahunt*, in uteri fundum uſque demittuntur atque rotantur.

Perioche XVI.

Atqui dum iſthæc fiunt, Ovorum aliquot vel in Ovario, vel in anguſtiis proboſcidis uterinæ, vel in ipſo demùm

mùm utero media crepant, *ſicut in Perioche* 14. prælibatum eſt. Suam ergò cryſtallinam lympham vel in teſticulorum ſcrobiculos, vel in proboſcidem uteri, vel in ipſum uterum effundunt. Illam quippè inibi locorum variè recoctam atque coloratam & ſub multiplici larvâ multiplices tragœdias agentem ſæpiùs deprehendi.

Perioche XVII.

Illinc igitur liquet uterinas Appendices, è teſtibus in uteri fundum utrinque proten-

tenſas genuinos Ovi-ductus eſſe, quibus Ova è teſticulis, ſeu Ovario atque Promptuario *Perioches* 10. in uterum deducuntur atque devolvuntur.

PERIOCHE XVIII.

Meditari eſt, ſimiliter, Ova iſthæc intra ùterum illæſa, *ſeu germinis pulpam intra ſolum*, apta nata eſſe quæ maſculini ſeminis fermentum atque fœcunditatem tota ſuſtineant atque promoveant; intra verò vel Ovaria vel Ovi-ductus, vel

vel uterum cæſpitantia atque crepantia, *utì Periochê* 16. irrita prorſùs eſſe atque ſubventanea. Immò, ſuô inibi coagulô putri, vel aliâ quâvis indole degeneri, ſtupendam inferre perniciem, *ſicut in eadem Perioche prænotatum eſt.*

Perioche XIX.

Attendere eſt deinceps Ovum unicum, *uterô exceptum*, uni duntaxat Embryoni, *ex ſemine maris*, formando perindè deſtinari ac unicum tritici granulum, *terræ*

terræ gremio creditum, uni ſpicæ, *ex germine ſuo procreandæ*, determinatur. Sic inſuper Ova bina, (*vel ab uno duntaxat teſticulo, vel ab uno inſimul & altero*,) in uterum immiſſa, *maſculóque ſemine turgida*, gemellis delineandis atque producendis, (*haud ſecùs ac tritici grana duo in terram projecta ſpicis duabus erupturis*,) præſtitui. Pari ratione triplex, quadruplex & quintuplex Ovum, *maſculâ virtute prægnans*, tres, quatuór-ve vel etiam quinque fœ-

tus

tus unâ vice progenuiſſe, ut à Philoſopho proditum, *hiſt. An.* 7. *cap.* 4. & à me, *Pariſiis*, viſum eſt.

Perioche XX.

Animô deindè volutare eſt iſthæc Ova ab Ovario per Veneris ludibria, hoc eſt, vel per ſalacitatem fricatricum; vel per nocturnas pollutiones in uterum provoluta ſubventanea àtque caſſa perindè eſſe, omnia ad unum, ac alia quævis media crepantia vel in Ovario, vel in Ovi-ductu, vel in

Utero,

Utero, *ſicut in Perioche* 16. *dictum eſt.* Immò, haud ſecùs uterino fotu putreſcunt, tetróque dilabuntur effluxu, ac v. g. gallinarum Ova, *hypenemia dicta*, incubitu quovis tota in putrilaginem diffluunt.

PERIOCHE XXI.

Sic ediverſo reputandum venit Ovum omne ſalubre, quod conjugio ſorpſit uterus, quódque ſeminali ſpiritu maſculo ſufficienter imprægnatum eſt, fæcundum ſemper

atque

atque prolificum eſſe. Etenim, protinùs ac uteri fundô Ovum aliquod conjugiô ſorptum eſt, & noſtrum inſimul ſemen in idem fundum ſumus ejaculati, totus præ libidinis œſtro geſtit uterus, totúſque contrahitur atque conglobatur. Illâ igitur contractione atque conglobatione ſuam cervicem internam, ſuáque pariter Oviductûs oſtia duo, tàm arctè claudit ut cuſpidem acûs ne quidem admitteret. Exindè eſt ergo ut ſeminis maſculi virtus intemerata intra ſuum

illud

illud Ovum tandiu ſponte ſua fermentetur atque fæcundetur, donec uterina vaſa novo ſpirituum impulſu fermentum iſtud atque fæcunditatem illam diutiùs atque pleniùs promoverint.

Perioche XXII.

Immò, hæc maſcula virtus eſt tanta ut ſpiritu ſuo genitali fortiori atque generoſiori impetum quandoque faciat in uteri prurientis oſtia lateralia & ſeſe in Ovi-ductus evehat. Exindè eſt, certè, ut Ovum inibi

inibi præoccupet, nec in uteri fundum prolabi permittat, ſed obvium illud media in via, in Ovi-ductu ſcilicèt, prole imprægnet ſibi haud minùs quàm matri perniciosâ. Illinc quippè, viâ ad partum nullâ, miſellus infans peccati neſcius, peccati ſit reus dùm cæde nefaria ſeſe ſuámque matrem miſerè cruentat; utì *Pariſiis* atque *Londini* tantæ cædis patratores in flagranti delicto haud ſemel deprehenſi ſunt. Aliàs autem, & ex Naturæ legibus, maſculum ſemen tunc de-

demùm in Ovis fermentatur atque vivificatur quùm iſthæc ejus Ova in matricis fundum provoluta atque propulſa ſunt, *ſicutì Perioche* 21. id luculenter aſtruit.

PERIOCHE XXIII.

Liquet igitur ex *illâ Perioche* 21. Ovum in matrem, hoc eſt, in matricem, compulſum maſculi duntaxat ſeminis ingreſſu prolificum fieri; ídque ab Adamo creto ad noviſſimam uſque diem tàm irrevocabili lege ut mortalium nemo

nemo ſit aliter vel conceptus vel concipiendus unquam; nam in animali mortali iſtud eſt immortale. Idcircò igitur, eò mirabiliùs mirabilia Dei, ſuper ſacro-ſancto Virgineo partu, ſeſe manifeſtant: Is quippè immortalis Θεάνθρωπος, ne ex carne peccatrice nobiſcum in peccato conciperetur, ſacro-ſancti ſpiritûs efficaciâ in Virgineis ilibus conceptus eſt. Quùm enim Deo non ſit difficile quicquam, quid ipſi facilius fuit, quàm in Electæ ac Illi-

batæ Virginis uterum Electiſſimam & Intaminatam deduxiſſe veſiculam, cui deinceps, is idem qui primitùs incubuit aquis, incubaret & incubitu ſuo Divino germen illud Immortalitatis ἄκακόν τε ϗ ἀμίαντον ex illius ſelectæ veſiculæ ſinceriſſimâ cryſtallô intra Beatæ Virginis ilia ſuſcitaret?

Perioche XXIV.

Sed in abſtruſum illud conceptionis opus, (*Cimmeriis tenebris hactenus involu-*

volutum, *&* *ſoli rerum omnium Creatori notum*, *ac idcircò Platoni dictum* Θεῖον τὸ πρᾶγμα *Divinum opus*,) Medicis oculis paulò altiùs introſpiciamus. Tu luminum Pater, (*qui poſſides renes meos ex quo obtegebas me in utero matris meæ*, *&* *cujus oculi maſſam meam viderunt informem ex quo ſum in abdito confectus artificiosè velut in imis partibus terræ*) illumina meæ men-

tis oculos, quò propiùs Opera tua miranda contempler atque ſuſpiciam!

SY-

SYSTEMATIS DE HUMANO FOETU, PARS ALTERA,

quæ viâ hactenus inviâ, & Periochis 36. abſtruſiſſima ſcrutatur hominis primordia & incrementa ad horam ejus uſque natalem.

PERIOCHE XXV.

Mulier conceptu & partu terram imitatur. Semen quippè terræ gremiô ex-

exceptum, madore primùm cœleſti intumeſcit & viribus deinceps aſtrorum fermenteſcit atque fœcundatur: Atque adeò germen ejus rore & pluviâ intimè perfuſum ignéque ſolari, *intùs agente atque movente*, ſuſcitatum fibrillas emittit, quæ per medium pulpæ involucrum, *tunc mollitum & ſatietate crepans*, ſuſque déque germinant. Quæ porrò fibrillæ in terram diſperguntur radices audiunt; quæ verò unâ congerie aſſurgunt culmos & caules atque trun-

truncos producunt: Quod verò his accreſcit vel ſpica eſt granifera, vel ſurculus eſt gemmatus, è cujus gemmis folia, flores, fructus atque ſemina funduntur ubertim. Pari propemodum eventu Ovum uteri ſinû, *ceu terrâ*, feliciter ſuſceptum & genitali ſpiritu maſculo inibi perfuſum, atque etiam matris corde, *ceu ſole*, fœcundè fotum ſpumeſcit primùm & exagitatur; ac deincèps de germine ſuo, *Perioches* 27. *&* 30. surſùm atque deorſùm fibrillas

profert, *nervulos nimirùm atque venulas & arteriolas*, quæ radicularum & ramuſculorum more hùc & illùc expanduntur. Immò iſtarum radicularum majuſculæ tres medium Embryonis centrum permeant atque ſic per mediam Ovi lympham aliquandiu fluitant; ſed illam tandem, gyris ſuis atque Mæandris, tranant univerſam. In illius igitur Ovuli pelliculas uſque contendunt, quibus orbiculatim ſeſe primùm affigunt, ut illas tandem per-

tun-

tundant, & in obvios ſibi porulos uteri radicentur; atque ſic circulô ſuô umbilicalis illius funiculi dicti, laxè quidem torti, ſed nodoſi, terníſque contexti chordis, reſticulas conſtituant ab Embryonis centro in matricem exporrectas.

PERIOCHE XXVI.

Sicut autem albæ v. g. ſaxifragæ atque ſcrophulariæ minoris radiculis adnaſcuntur globuli plurimi, ità reapſe hiſce fibrillis umbilicalibus in

uterum circulatim expaſſis numeroſi ſuccreſcunt acinuli. Hi porrò denſâ congerie & crebrâ velut adunatione maſſam illam formant orbicularem, quam à figurâ placentulam vocitant, quæque genuinum eſt, non embryonis quidem, ſed fœtûs ſolum, ex quo uno arteriis irriguo ſuam alimoniam excipit omnem. Pleniùs dicam quod res eſt, iſtis nimirùm acinulis, qui vaſis fœtûs accreſcunt, ubique adeſſe præſtò cùm ſpermaticas, tùm hypogaſtricas

præſertim arterias, quæ, uteri intermediâ pulpâ, ſingulos acinulos ſuâ purpurâ rorent. Tot igitur fœtûs acinuli materno rore ſic aſperſi, ac novâ iterùm atque novâ maternis arteriis roratione pleniùs exatiati, ſuam tandem ſatietatem, porulorum convenientiâ, in umbilici venulas evomunt. Hæ pariter ne plenitudine crepent ſuam nimietatem univerſam in communem ſibi venam effundunt, ut ordine quoque ſuo fœtûs corculum

& arteriolæ eodem nutritio rore benigno ſaturentur, *utì pleniùs id adſtruetur in Perioche* 39.

PERIOCHE XXVII.

Verùm, operæ pretium eſt ut ab illa placenta & ab ipſa mea claudicante cum vegetantibus comparatione nonnihil deflectam ad Democriti puteum, novam atque ſalubrem Veritatis aquam exindè hauſturus, quâ meum Embryonis erupturi germen ſalubriter adhuc reſpergam &

lætè ſuſcitem. Vegetantium itaque ſemen in eo diſcrepat ab Embryonis ſemine, quòd cuique vegetanti ſuum inſit indigena germen, fotu quovis opportuno pullulaturum: At fœmineis Ovis nullum planè germen primitùs ineſt intrinſecum, ſed omne extrarium eſt & recèns in illud advena, atque adeò alienigenum. Etenim, tantùm abeſt ut ullo matricis tepore Virgineum Ovum ſuſcitetur, ut ediverſò in teterrimam illud putrilaginem incurrat, *ſicut*

in

in Perioche 20. *prænotatum eſt*.

Perioche XXVIII.

Iſtud ergo germen in Ovis fermenteſcens atque fœcundum à genuinâ ſuâ arceſſamus origine. Lipporum atque tonſorum ore noſtræ conceptionis principium maſculum ſemen eſſe circunfertur; ſed, ne Medicorum quidem ſcriptis vel elucubratiſſimis, modum uſpiam docemur, quô maſculum ſemen iſtud cum fœmineo concurrat

ad

ad Embryonis ſtamina nectenda. En brevibus conceptus meos, ſuper quidem fœtibus abortivis & fœtarum cadaveribus formatos, nuſquam tamen vel abortivos, vel cadaveroſos; verùm, plenè maturos atque vivaces.

PERIOCHE XXIX.

Maſculum itaque ſemen ſpeculor atomis acido-ſalinis turgeſcens & quidem activiſſimis & ab univerſo corpore deciduis, nec-non multiplici genitalium organorum apparatu

ratu ità ſubactis ut plurimis partium ideis imprægnentur. Fœminarum deinceps Ova contemplor liquore cryſtallino diſtenta & pelliculâ ductili, poroſiſſimâ, duplicíque munita; non teſtaceâ quidem alterâ, ut in volucribus obtinet, ſed tenuiori primùm unâ, piæ matris adinſtar; alterâ verò craſſiori paulò & duræ matris nonnihil analogâ. Ipſorum autem cryſtallinam lympham albumen vocito, illúdque cum albugineo oculorum humore comparare ſoleo, &

utrum-

utrumque permiſtum agnoſco atomis aliquot acido-ſalinis, quò ſcilicet tutiùs intra ſuos folliculos perennent. Tertiò demùm maritalem copulam mentis acie perluſtro & ſemen maſculum, univerſi corporis velut Epilepticâ vibratione, in vaginam, ínque uteri cervicem internam, atque adeò in ipſum uteri fundum impetu quodam efferri percipio: Semen enim ſpiritibus univerſè turget atque ſpumeſcit: At ſpirituum eſt impetus ſuos exerere & uterinæ cervicis

ſingula

ſingula perrumpere clauſtra, quò intimiùs in uterum irrumpant.

PERIOCHE XXX.

Iſtis prælibatis, Ovum concipio hâc v. g. mulcibri Venere ab Ovario in uteri fundum uſque devolvi, *ex Perioche* 15. Maſculas inſuper atomos innumeras attendo acido-ſalinas *Perioches* 29. & illas quidem activiſſimas atque adeò mobiliſſimas ac inſimul penetrantiſſimas contemplor. In uterum igitur aſſurgunt & Ovum

Ovum inibi orbiculatim & aſſultim impetunt atque ità porulos ejus quoquoverſum ſubeunt. Illinc ergo fit ut ſeminis craſſamentum vulgò dictum Ovi pelliculas nequaquam permeet, ſed ejus duntaxat mobiliſſimæ quævis atomi ſeſe, ocyores fulgure, *in* intima illius Ovi penetralia ſubducant atque inibi milliariæ ſeſe conſtipent, non tumultuoſè quidem, ſed mirâ & inenarrabili ſerie ſinguli ſeſe in illos ordines varios atque varios referant, quos ipſis ſum-

ſummus generis humani ſator, *cujus digitus hîc ſingulariter elucet*, ex ſuorum motuum atque figurarum varietate ſtupendâ præſtituit. Ipſarum igitur unaquæque mobiliſſima prout variam atque variam figurationem ſortitur, ità & partis cujuſque genuinum eſt primordium. Quùm autem irrequietæ & agiliſſimæ ſint, agere nuſquam deſinunt, ſed calore ſuo, *ceu igne interno*, omnia movent per omnia, atque ità albumen Ovi ſui primùm colliquant, hoc eſt,

rare-

rarefaciunt & in illam molem attollunt, quam Philoſophus *liquoris albi* nomine deſignat, & quam *Jaſon à Pratis*, ac induſtrius ille Naturæ ſcrutator G. *Harveus*, *colliquamentum* vocant, quódque profitemur eſſe Embryonis noſtri, maſculis atomis jam concreti atque coagulati, conſociale nutrimentum. Stet ergo ratum atque ſancitum, *apud nos*, maſculum ſemen Embryonis eſſe principium activum inſimul atque materiale; fœmineum verò paſ-

ſivum

ſivum duntaxat atque nutritium.

Perioche XXXI.

Huc uſque porrò Embryonis complendi principia duntaxat data ſunt, ſive, ut aliter dicam, Embryonis texendi ſtamina ſolùm nexa ſunt & illius corpuſculo tegmen atque ſub-tegmen inditum eſt unicè, & quidem ab illis maſculi ſeminis motoribus indefeſſis, *ſpiritibus nempè*, in ipſius Ovi centro coactis atque ſtipatis. Supereſt ergo, ut mirificas

ficas ſpirituum illorum motiones ac opificium ſtupendum pleniùs atque propiùs attendamus. En itaque ſpiritus acido-ſalinos intra Ovi ſui centrum unitos, & qui vim ſuam inibi fortiter ac indeſinenter exerunt, ſuum enim *colliquamentum* validè jugitérque conquaſſant, ſubigunt & attenuant, atque adeò ſubtiliſſimas primùm portiunculas ejus, [*donec Embryonis corporatura plenior reliquas etiam admittat,*] in venularum fila, primitùs per *colli-*

qua-

quamentum diffuſa atque fiſtulata, perindè propellunt, ac ſolaris activitas madorem cœleſtem in gracillima quæque pullulantium filamenta compellit. Per porulos igitur venarum tenuiſſimæ quædam colliquamenti particulæ pedetentim urgentur in Embryonici corculi tegmen atque ſubtegmen & inibi profectò intimiùs adhuc conquaſſantur, hoc eſt, minimæ per minimas ità ſubiguntur atque recoquuntur, ut purpuriſſum illud tandem induant, quod

puncti

puncti ſalientis forma ſeſe prodit. Saliens ſiquidem punctum cor ipſum nuſquam eſt; ſed ſanguis eſt intra cor. Inibi quippè ſanguis in ſpirituum genitalium acido-ſalinorum & ſcrobiculos cordis obſidentium denſum agmen incurrit, atque adeò pleniùs incaleſcit atque rareſit. Elaterem ergo nanciſcitur, atque ſic elatere ſuo corculi fibrillas confeſtim expandit & viſui ſubjicit; in pullo ſaltem gallinaceo, ad cujus analogiam iſtud phænomenon Embryoni tribuitur. Immò corculi

ſanguiculus ille fibrillas iſtas taliter diducit, ut ipſas blandè ſollicitet ad ſui contractionem. Viribus igitur unitis ſeſe undique colligunt atque contrahunt, quò ſanguinem illum, *recèns intra ſe calefactum & expanſum*, in alia quoque fila, Embryonis corculo ſurſùm atque deorſùm annexa, diffundant, atque ſic alternis iſtis atque rhythmicis dilatationibus & contractionibus minima quæque Embryonis accreturi ſtamina longiùs atque latiùs protendant.

PE-

Perioche XXXII.

Hactenùs *colliquamento* ſuo noſter Embryo formicæ mole totus innatat, nec ullâ fruitur cum utero copulâ; ſed ſuis involucris obductus, ſimplici duntaxat uteri complexu coërcetur. Vultis comparationem rudem, Vitreos illos contemplemini Vitrariorum Embryones exiguis phialis concluſos & aquâ circunfluos. Verùm, ut diſtinctiùs eloquar, dicam quod res eſt, Embryonem ſcilicèt totum albugine ſuâ mergi, hoc eſt,

albumine Ovi ſui colliquato atque ſubacto undique rigari, fulciri, nutriri & augeſcere. Illo namque albugineo nutritio ſucco non unicè perfunditur, ſed & illo eodem ità ſuſtentatur & ab omni compreſſu ità fovetur, ut libera percipiat ubique ſui nutrimenti ac etiam incrementi commoda. Aliàs quippè tàm exilis moles Embryonis vel uterò contractiori, vel viſcerum pondere collideretur atque difflueret. O colendam animitùs, & publicitùs enarrandam

ſa-

ſapientiſſimi Creatoris Providentiam! hactenus tamen à nemine vel ſatìs excultam vel ſatìs promulgatam; *Vide Periochen* 53.

PERIOCHE XXXIII.

Ne autem tàm pretioſa Embryoni pereat albugo duplici illa ſuccingitur tuniculâ, quas *amnion* quidem vocant atque *chorion*, ſed quarum primordia neſciunt, nî panîs cruſtam clibanô duratam in ſubſidium vocent. Verùm, refricemus nobis memoriam

pelliculařum Ovi *Perioches* 29. Deinceps, quæſo, recordemur etiam *Perioches* 30. è qua patet ſpiritus ſeminis igneos in Ovum impingentes illud nuſquam diffringere, ſed porulos ejus quocunque permeare & ſeſe in ejus meditullium agminatim recondere. At verò, quùm illæ Ovuli tunicæ huc uſque non crepuerint; ac deindè, quùm ductiles exiſtant, & contento liquore nutritio perpetìm irriguæ, nec-non adhùc uliginoſo matricis complexu jugitèr fotæ, conſequens

quens eſt ut ad rarefactionem & expanſionem *colliquamenti* ſui ſeſe accommodent, nec uſpiam rumpantur, ſed ſeſe diducant & expandant, pro ratâ ſcilicet portione ad Embryonis indies aleſcentis, ac etiam indies auctioris atque auctioris incrementa.

PERIOCHE XXXIV.

Qui porrò vel præter biñas membranulas illas, *allantoëidea* ſeu *farciminalem* nobis obtrudunt; vel inter geminas eaſdem, inter *amnion ſcili-*

cèt & chorion, humorem ſibi fingunt, brutis atque cathedrariis, quàm humanis atque realibus Anatomicis propiores ſeſe produnt. Id unum igitur inculco amnion atque chorion, in meis Embryonibus humanis, non modò farciminis exortes, ſed & perindè contiguas eſſe pelliculas, *& quidem liquore intermedio nullo*, ac pia mater eſt duræ matri contermina, nullo proſùs inter ipſas vel liquamine, vel ſucco. Quòd ſi gentium uſpiam amnios tenerior atque

que poroſior & laxiùs attexta chorio, viſa ſit unquam aliquid in *chorion* tranſudaſſe, id, apud me profectò, præter naturæ leges perindè eſt, ac vel ſerum intercus in ambuſtis, vel lympha quædam inter cerebri meningas, qualem ipſe in ebrioſo viro altitudine digiti auricularis circulatim concretam inibi detexi. Sed rurſùm & appoſitè dicam humorem omnem inter amnion & chorion haud ſecùs mihi monſtrificum eſſe ac vel Ovum illud perexiguum, ſed cruſtâ tectum,

ab Harveo deprehenſum intra teſtam majoris alterius; vel liquor tenuis & aquoſus ille, quem, citra vitellum, Magnus miratus eſt Albertus inter binas unius Ovi gallinacei teſtas admirandas.

Perioche XXXV.

Interim Embryo noſter grandeſcit ac ſuam propemodùm *colliquamenti* penum univerſam exhauſit. Novâ igitur eget annonâ, illáque pleniori longè, quàm hactenus ab Ovulo ſuo nactus eſt. Sors enim

enim illius tota diſſidet ab illo Philoſophi emancipato filio, hoc eſt, à teſtaceo pullo, qui, albugine Ovi ſui conſumtâ, vitello veſcitur. Embryo quippè noſter vitelli cupedias neſcit, & jam-jam fame periturus eſt, nî gravi ſuâ, quâ premitur, ſublevetur annonâ. Illam ut ad ipſum convehamus funiculô nobis opus eſt *Periockes* 25. quem, putei Democritei causâ, in *Perioche* deſeruimus 27. Iſtum ergo funiculum umbilicalem reſumamus & ejus ope novum ali-

mentum novo ſuggeramus fœtui; embryo nanque noſter recèns in fœtum evaſit. Qui itaque deſiit eſſe Embryo, jam Fœtus eſt: Is certè propterea pleniore atque ſolidiore pabulô proſùs eget. Pleniùs ergo atque ſolidiùs is omnis corporandus eſt. Quam igitur in *Perioche* 26. placentulam anticipavimus ac fœtui recenti pro illius modulo conceſſimus, ad veritatis trutinam ponderemus. Iſthæc enim citra Romanorum Deam Alemonam fœtum noſtrum in

novi-

novimeſtre tempus pleniſſimè nutritura eſt.

Perioche XXXVI.

Reapſe ſiquidem placentula fœtus, *ex Perioche* 26. acinulis conſtat, qui extremis vaſculis umbilici, *in uterum à centro fœtûs exporrectis*, accreſcunt; atque adeò univerſa placenta congeries eſt acinorum, ſeu papillarum, jecorariis ſimilium, quæ fœtûs matríſque vaſa interjacent, ut illis intermediis fluat atque refluat ſanguis à fœtu primùm ad

ad fœtam, *ex Perioche* 25. & à fœtâ deinceps ad fœtum. Iſtæ porrò papillæ hùc & illùc nequaquam diſperguntur, mearum ſporadum glandularum more *Præludii mei Anatomici pag.* 57. *Editionis* 3. ſed per aliquot velutì manipulos conglobantur, ídque craſſitudine fœtûs incrementis analogâ. Taliter autem conglobatæ papillæ ſuos illæ globulos ità conjungunt ut tot hepatis lobulos nobis deſcribant, ſed membranis nequaquam ſecluſos, ſicut in canum ſimiorúm-

que

que jecore: Hi quippè glomi coëunt inſimul glomeramen in unum, & quidem non univerſè globoſum; coitione ſiquidem ſuâ hemicyclum excavatum æmulantur. Tota nanque placenta utì convexa eſt uterum verſus, ità profectò fœtum verſus concava eſt omninó. Illa porrò, novimeſtris, verbi gratia, ab utero revulſa atque diducta & expaſſa utì ambitu eſt manûs expanſæ, hoc eſt, diametri ſeptem vel octo pollicum Mathematicorum, ità profectò craſſitudine

eſt

eſt linearum quidem Mathematicarum duodecim vel quatuordecim in ſuo centro: linearum verò duntaxat ſex vel ſeptem ſuis in oris. Fœtûs itaque placentula pulpoſus eſt orbiculus choriô & amniô, fœtum verſus, plenè contectus, innumeríſque fœtûs atque fœtæ vaſis irriguus ac utero ſpongioſo pulpamentô ſuô molliter adhærens; ídque modò supernè, ſeu ad fundum; modò autem lateraliter, ſeu alterutrum ile verſus; modò denique vel retrorſùm vel

an-

antrorſùm, maternos nimirùm vel lumbos verſus vel umbilicum. Interiòr ergo cervix uterina, quæ tota inferior eſt, quæque tota conceptu ſtrictè clauditur, omnîs exors eſt cum placenta copulæ, & ſuis annulis arctiùs contractis univerſam fœtus & aquarum membranis incluſarum & indies increſcentium ſuſtinet molem, *uti liquebit in Perioche* 42. *&* 43.

Perioche XXXVII.

Fœtûs porrò placentulam

iſtam

iſtam ut ſcrutemur intimiùs prænotare eſt uterum, *inter conceptionem*, reliquiis ſeminis illius ſubtiliſſimi, quod ex *Perioche* 30. centrum Ovi penetravit, totum fermentari, rareſieri atque turgeſcere. Exindè ergo totus pulpoſus atque cavernoſus evadit. Iſtud itaque pulpamentum atque cavernulas arteriæ cùm ſpermaticæ, tùm præprimis hypogaſtricæ facilè perfundunt? At verò, dum arteriis illis uteri pulpa perfunditur, adſunt præſtò acini placentæ,

qui

qui porulis interioris uteri, *velutì per inoculationem*, inſeruntur, atque ità dùm ſanguis arterioſus in uteri ſpongioſa fortiter impellitur, in placentæ porulos etiam inſtanter urgetur. Illius deinceps particulæ, craſſiores quidem, in uteri venas reguntur; tenuiores autem, in placentulæ papillas contruduntur. Fœtus ergò, intermediâ placentâ ſanguine ſubtili atque defæcato fruitur totus. Nec propterea æſtimare eſt reliquas ab illo tenui

atque

atque depurato ſanguine partes vel ſentina egêre, quâ aſſerventur, vel placentulæ papillas ità ſaburrare ut reliquum ſubindè ſanguinem vel minùs tenuem, vel minùs ſincerum fœtui percolent. Quicquid enim craſſamenti hîc dicitur ineſſe materno ſanguini ſano, id relativè dicitur ad ſanguinem ſubtiliorem illum, qui in oſcilla venularum fœtus umbilicalium ingeritur. Etenim, concipere eſt venas uteri proportione reſpondêre uterinæ moli, atque

que adeò oſculis eſſe præditas majuſculis, quàm umbilicalis venulæ ſint oſcilla. Rurſùm ergo concipere eſt uteri venas illas majuſculas, *circulationis lege*, ſanguinis craſſiores reſumere partes, quas in maternam cavam refundant.

Pariter ſanè percipere eſt venulas fœtûs, initâ portione ad ejus moleculam, oſcillis hiare minimis intra placentulæ papillas, ſanguinem ergo nullum, niſi tenuiſſimum & à craſſioribus, oleoſis, atque ſalinis defæcatiſſimum recipere

re queunt. Id utrumque porrò non modò fuſiùs inculcandum eſt, ſed & ratione ſagaci, ac ipſis mechanicis legibus pleniùs conficiendum. Materni ſanguinis circuitus quùm ſit in confeſſo apud omnes, in confeſſo pariter eſt apud cordatos diſparilibus illum turgêre globulis, non indole tantùm diſſonis, ſed & moleculâ variis. Conſequens eſt ergo ut ſanguinis materni portiunculæ minùs ſubactæ, minúſque ſubtiles, ac etiam minùs activæ (*ſed cordis & arteriarum*

jugi

jugi pulſu atque promiſcuô circumactæ,) in matricis iſthæc oſcula, *proportionis organicæ legibus ſibi prorſùs accommodata,*) penitùs impellantur & ab ipſis in venarum tubulos ſibi pedetentim patentiores atque patentiores regerantur, ut inibi agmine facto conglomerentur atque glomeramine ſuo tandiu circunvolvantur, donec ad potiſſimam vitæ rotam, *citra ſufflamen*, ſingulæ rotentur & novum peridromum inſtaurent. Similiter porrò circunflui

ſlui ſanguinis illius exiliores globuli, [*qui ſcilicèt plurimâ ſanguinis circumactione exactiùs lævigati ſunt, quique plurimis inſuper ſpiritibus turgent*,] promiſcuè quidem cum craſſioribus aliis hiſpidis & inertibus placentulæ porulis illidunt, ſed, tenuitate atque mobilitate ſuâ dum præpollent, placentulæ venulas oſcillis ſuis ſibi aptas & ſibi velut inhiantes facillimè ſubeunt. At craſſiores alii invicem implexi & inſtrenui ab illis oſcillis placentæ penitùs

arcen-

arcentur, atque ità ne morâ ſuâ noxam inibì noceant maternis aliis & aptatis ad ſeſe venarum oſculis protinùs excipiuntur, ut in priſtinum ſuum revolvantur Orbem. Per univerſam igitur fœtûs geſtationem uterinis arteriis ſicut irroratur & alluitur, ità venis eluitur atque repurgatur placenta. Hæc enim craſſiora ſua & ſuis uncinulis firmiter concreta, nimióque vel oleo vel ſale perfuſa, in largas uteri venas peropportunè refundit, nec aliud à ſanguine ſaccato &

ſanguinis velutì delibato flore in arctiſſima venularum fœtûs oſcilla tranſmittit.

Perioche XXXVIII.

Intermediis itaque placentulæ papillis, materni ſanguinis purpuriſsô fœtus irriguus eſt. Si quippè detur jugis arteriarum matris in placentam impulſio, jugis utique datur ſanguinis non duntaxat craſſioris in venas matricis compulſio, ſed & tenuioris in venulas fœtus propulſatio. At venulas illas ab Embryonis puncto

ſaliente repetendas eſſe *Perioche docet* 31. Illis verò venulis extremis, [*ab Embryonis corculo in Ovuli pelliculas exporrectis, & illas ad uterum uſque pertundentibus,*] accreſcere placentulæ papillas, ídque vel bulborum more ad radiculas, vel ſeminis ritu ad umbellas, diſcere eſt *è Perioche* 25. *&* 26. Nunc autem demiremur quantâ noſtri conditoris providentiâ fœtui proſpectum ſit, ne puſillus ille & gravi ſanguinis oneri ferendo prorſùs impar, nimiô materni

ſanguinis impulſu ſuffocetur. Dùm enim indeſes eſt iſthæc *Periochis* 37. uterini ſanguinis in venulas fœtûs adactio, ſuffocationis cardiacæ ſummum fœtui periculum immineret, niſi providus Opifex duo adaptaſſet ad fœtum redundantis ſanguinis emiſſaria, duas ſcilicèt arteriolas umbilicales, quæ ſanguinem illum in placentam reveherent. Ab illa porrò placenta vel in uteri venarum oſcula retruditur, ut in novos intra matrem circulos agatur; vel in ipſiſſimas fœtus venulas

rege-

regeritur, ut circumductione novâ fœtum adhuc circunluat. Exindè rurſùs, id omninò grande commodi conſequitur fœtus, illo ſiquidem ſanguine priſtino in matrem ità regeſto, novis ille naturæ velutì theſauris atque deliciis fruitur totus; atque ſic cùm pleniùs aleſcit, tùm citiùs augeſcit. Univerſus interea ſanguis intra fœtum ſive veteranus, ſive renovatus ille nuſquam ceſſat è cordis Orbe per reliqui corporis Orbem circunferri, ídque eâdem cum adultis circui-

tûs periodô; unîs enim † *pulmonibus* exceptîs, ab arteriis fertur ſingulis in partium porulos, & à partium porulis in venularum oſcilla; ab illis autem oſcillis in venulas rurſùs atque venas, à quibus refunditur in cor, ut à corde in arterias tùm † *pulmonis*, tùm reliqui corporis continuò atque continuè regeratur.

† *Videſis Periochen 40. & 41. ne hîc & illîc* ἀσύστατα *proferri putes.*

Perioche XXXIX.

Ne quis interim in Anatome rudis nodum in ſcirpo quæritet, huncce ſanguinis in fœtu fluxum atque refluxum in oculis gerat. Arteriæ prægnantis uteri ſpermaticæ atque hypogaſtricæ placentam ubertim perfundunt, *ſicut in Perioche* 37. doctum eſt. Ad eum itaque finem totæ replentur totæque conſurgunt ſanguine largô. Placenta verò ſanguinem illum omnem nec in fœtum unicè tranſmittit, nec in uteri venas unicè transfundit;

ſed ſubtiliſſimam duntaxat portionem illius in venam umbilicalem percolat; craſſiorem autem in venas matricis remittit, *ſicut in Perioche docetur eadem* 37. Subtiliſſimus itaque ſanguis in umbilici tubulum venoſum inſtillatur, & exindè, per tubuli ſui flexus atque gyros, pigro fluxu nec plenis undis, in medias jecoris portas adigitur. Ex illis verò portis jecur intimum neutiquam ſubit, ſed in ipſam venam cavam confeſtim properat, atque ſic diaphragmatis

cir-

circulum nervoſum illicò præterfluit & Mathematicis aliquot lineis ſuper centrum iſtud Diaphragmatis in canaliculum venoſum incurrit, fœtui peculiarem. Hic porrò canaliculus ſanguinem *plurimum* † illum, portitoris inſtar, in venam pulmonalem traducit, è qua in auriculam cordis ſiniſtram, ínque corculi ventriculum ſiniſtrum defluit. Illinc autem pellitur in Aortam, ut ab Aorta in univerſas fœtûs arteriolas longè latéque

† *Vide Periochen* 40.

diffundatur, atque ſic refluat, circuitûs lege, in ſingulas fœtûs venulas, nequidem umbilicalibus exceptis. Hæ quippè, ſanguinem licèt à matre in fœtum importent, quaſdam nihiloſeciùs particulas priſtini ſanguinis fœtûs revehunt, quas nimirùm, ſuîs arteriolîs in placentam, fœtus quidem regeſſit; ſed quas placenta, novi jugiter arterioſi ſanguinis impulſu, in umbilicalis venulæ porulos retruſit, utpotè ſibi priùs pervios, atque adeò nunc faciliùs repetendos.

PE-

PERIOCHE XL.

Verùm, ſanguis univerſus, quem ab utero in fœtûs venam cavam deduxi, in canaliculum venoſum *Perioches* 39. non influit. Rem enim totam ex ratione & ex vaſorum capacitate dùm æſtimo, en certè portio ejus alterâ longè minor, in cordis auriculam dextram ínque contiguum ipſi ventriculum rectà devolvitur. Exindè porrò in pulmonum arteriam urgetur, è qua diverticulô ſtupendô & fœtui pariter ſingulari, *arterioſô ſcilicèt*

canaliculô, in Aortam deerrat, atque ità ſanguini permiſcetur alteri, quem Aorta à ſiniſtro cordis ventriculo, *juxta Periochen* 39. recepit, ut unà cum illo circuitum ſuum partim intra fœtum, partim extra, peragat. Omninò ſiquidem attendenda venit ſanguinis illius ejuſdem non in fœtu duntaxat, ſed & extrà periodus atque circunductio. Etenim, qui ſanguis arteriolas ſubiit umbilicales ac in placentæ papillas regeſtus eſt, is omnis, ſanè, novi ſanguinis arterioſi tùm à

fœtu,

fœtu, tùm à matre confluxû in porulos adigitur tùm uteri, tùm placentæ venoſos, ut ab ipſis tùm in fœtum, tùm in matrem refluat totus. Per *Chymicam* igitur velutì *cohobationem*, ipſius non modò fœtûs ſanguini, ſed & materno remiſcetur, ut eaſdem cum reliquo ſanguine fœtûs atque matris circuitionis leges impleat. Fœtûs ergo ſanguis haud unicè intra ſtrictiorem cyclum ſuum, ſed & intra ſpatioſiorem alterum matris circulum, ſuîs undulîs indeſinen-

ſinenter volutus atque revolutus, *Euripi Chalcidici more*, identidem reciprocat.

PERIOCHE XLI.

Ex illis itaque liquet *primò* ſanguinem maternum venam umbilici ſubire & exindè hæc illius eſſe divortia, partem ſcilicèt ejus uberiorem in amplum influere fœtûs canaliculum venoſum, ut venæ primùm pulmonali & cordis deinceps ventriculo ſiniſtro communicetur, quò pellatur in Aortam. Sanguinis autem

illius

illius materni parcior altera portio in cordis ventriculum dextrum convehitur, ut ex illo traducatur in arteriam pulmonalem & exindè arterioſô ſtrictiori ſuô canaliculô in Aortam, ídque rectà & citra venæ pulmonalis uſum, ut in nobis ſpirantibus obtinet. *Secundùm* verò patet ex iſtis ſanguinem fœtûs arterioſum duplicem eſſe, unum quidem à ventriculo cordis ſiniſtro immediatè & citra ventriculi dextri opem ullam; alterum verò à cordis ventriculo dex-

tro

tro & arteria pulmonali directè & citra ullum venæ pulmonalis uſum. *Tertiò* demùm conſtat è dictis ſanguinem fœtûs partim in ipſo, partim verò extra ipſum circuitus ſuos periodicè conficere.

Perioche XLII.

Iſthæc ſanè cùm ità ſint & ſanguis in fœtu ad arteriarum rhythmos atque modulos gyretur atque regyretur, conſequens eſt illum omnem, omnes in partes arteriis inſtructas circunduci, atque adeò ſingula

gula fœtûs viſcera illo ſanguine perfundi atque perpluere. Id igitur quùm ità ſeſe habeat, inferre licet ſanguinem illum in minimas fœtûs particulas arteriis circumvectum & ab illis particulis in venas undique refluum, iiſdem planè concentibus organicis, ac in nobis fit, à ſingulis fœtûs particulis iſtis ritè & organicè percolari. Ab illo itaque partium multiplici colo multiplex & lympha ſecernitur, quæ pedetentim in partes huic vel illi lymphæ dicatas extillat.

Se-

Sequitur ergo, cerebrum v. g. percolatum à ſe limpidiſſimum humorem in ſubjectas partes neceſſariò deponere, nam impar eſt omninò tam diuturno tantóque latici congerendo, quantum certè pulpoſi illius acinuli totô geſtati fœtûs tempore in ejus anteriores ventriculos tranſmittunt. Rurſùm igitur elicere eſt, ut lymphaticus ille latex latenter omninò in nares & os depluat, ubi certè craſſitudinem illam conſequatur, quæ muci nomine veniat atque ſalivæ, ſed quæ re-

reapſè lympha ſit ab Hippocrateo *frigidi atque glutinoſi fonte* maximam ſui partem decidua. Cùm autem fœtus nec digitis emungatur, nec ſcreatu vel tuſſi quicquam extundat, lympha illa pedetentìm ab ejus naribus & ore in ejus amnion effluit. Guttatim itaque inibi congeſta in altum tandem ſtagnum excreſcit, quod tunicam amnion, chorio immediatè & orbiculatim attextam, ità replet & expandit, ut intra tunicæ duplicis illius ambitum atque ſtagnum, fœtus

omnis,

omnis, ſeſe, piſciculi ritû, commodè volvat atque revolvat. Imò lymphæ tantæ de cerebro ſtillantis portiuncula clandeſtinò devolvitur in fauces & œſophagum, atque ſic ventriculum, pro modulo ejus, ſenſim etiam opplet & expandit.

Perioche XLIII.

Sic etiam indubitanter profero alias à cerebro glandulas ſuam & colare lympham, acinorum ſuorum porulis in eos uſus extructis. Glandulæ igitur

tur oculorum, aurium, maxillarum & oris univerſi uberrimam illam novimeſtri tempore ſecernunt: At illa ſecreta ſalivoſum fœtum efficit omninó. En itaque ſalivæ prioris conſocialis altera, quæ ſimiliter cumulata, partim in fauces & ventriculum illabitur; partim verò in eandem amnion redundat, ubì ſuam operam confert ad ſtagnum illud altius atque altius fœtui grandeſcenti excavandum, *de quo Perioche* 42. *&* 53. Videſis inſuper *Periochen* 32.

PERIOCHE XLIV.

Ex illis adhuc inferendum eſt pancreas ipſum nunquam otiari, ſed frequentem illud in ſuos tubulos inſtillare lympham, quam deinceps in fiſtulam inteſtinalem extillet, ut illam irroret atque diſtendat & à coalitu vindicet. Leniſſimô inſuper gracilium inteſtinorum pulſu lymphæ illius portio ſubtilior in venulas trajicit meſenterii lymphaticas, ut illas pariter non modò roſcidas, ſed expaſſas atque patulas conſervet. Hæ porrò me-

meſenterii venulæ novâ ſæpiùs acceptâ lymphâ mediæ creparent, niſi lympham illam omnem in commune ſibi *receptaculum* † identidem refunderent. Intra illud autem, tot illæ guttulæ, congerie dùm aſſurgunt, deſcendentis Aortæ iterata quavis diaſtole colliduntur, atque ſic altiùs atque altiùs contruduntur, donec in thoracicum uſque ductum evehantur, ut ab illo tan-

† *Videſis Experimenta mea Anatomica Edit. 2. Canic. xj. verſ. 12.*

dem

dem in venam v. g. jugularem * externam eructentur, atque ſic ſanguineæ maſſæ fœtûs, *Chymicâ noſtrâ Perioches* 40. *cohobatione*, remiſceantur. Dùm iſthæc ità fiunt, ſanguis univerſi fœtûs non ſolùm dilutior evadit atque fluidior & remeare paratior, ſed & naturæ via ſternitur ut fœtus recèns ab utero pulſus lacte nutriatur. Aliàs enim, nî toto geſtationis decurſu ſemita iſt-

* *Uti liquet è meis rurſùm Experimentis Anatomicis Canic. XV. verſ. 12.*

hæc tereretur, tot certè membranacei lactis convehendi canaliculi intercluderentur, nec ullis deinceps vel aëris inſpirati viribus, vel diaphragmatis compreſſiunculis recluderentur.

PERIOCHE XLV.

Ad illam meherclè normam nec minutula jecoris cola ab opere vacant, ſed ſuis acinulis atque papillis bilem illam emungunt, quam in omni fœtu deprehendo, non ſolùm intra veſiculam

fellis, ſed & intra totius inteſtinalis fiſtulæ decurſum, aquoſam quidem, ſed inſimul tamen oleoſam atque ſalinam. Bilis autem iſthæc inteſtinorum fibrillas lymphâ ſuâ, *oleo perfuſâ*, non duntaxat perungit, ne coaleſcant in chordas; ſed & ſtimulo ſuo ſalino blando ad lenem contractionem inſtigat, ut illo miti placidóque periſtaltico motu materiam intra ſe contentam è ſupernis inteſtinis in inferiora gradatim leniterque devolvant. Verùm, *Perioche* 44.

pan-

pancreatis lympham in iſthæc etiam inteſtina deduxit & illius lymphæ tenuiorem unicè partem in lacteas compulit; conſequens eſt ergo ut craſſior ejus pars altera iiſdem adhuc inteſtinis revolvatur, atque adeò ut in noſtram bilem impingat, nunc à jecore colatam, & huc uſque volutatim depulſam. Fit igitur lymphæ cum bile miſtura, quæ lentâ ſuâ diuturnáque per inteſtinorum orbes volutatione pedetentim plurimúmque ſpiſſeſcit. Illius enim miſturæ

tenuiores aliquot portiunculæ ſeroſæ in meſenterii lactes propelluntur, *utì Perioche docet eadem* 44. tenuiſſimæ verò laxiori fugiunt inteſtinorum tegmine , craſſamentô ſuô ubique relictô ad illud conficiendum *Perioches* 47. inteſtinorum farcimen.

Perioche XLVI.

Recordari eſt prætereа ventriculum eſſe, *è Perioche* 42. & 43. ſalivoſa lympha turgidulum. At, cùm nova lympha in eundem utriculum ſæpè

ſæ-

ſæpiùs influat, conſequens eſt ut ventriculus vel crepet medius, vel lympham illam excutiat. Quùm autem crepitet nuſquam, conſentaneum eſt ut lympham influxam aliquorſùm excludat. Jam verò, lymphæ illius repulſio ſurſùm gulæ & oris plenitudine, ac alíus atque alíus inſuper lymphæ defluxu, planè denegatur: ſequitur ergo lympham illam omnem oſtiô demitti ventriculo familiarî, Pylorô nempé. Iſthæc itaque lympha ſuô in inteſtina deflu-

viô non uni tantùm occurrit alteri conſocialíque pancreatis lymphæ, *Perioches* 44. ſed & in obvias ſibi ac inevitabiles particulas bilis, è *Perioche* 45. eò loci pariter depulſæ, neceſſariò incurrit. Cum illis igitur utriſque confuſaneam efficit molem, ſive mixturam, ternis miſtis conflatam, bile nimirùm & utrâque lymphâ, ſalivoſâ ſcilicèt atque pancreaticâ.

Perioche XLVII.

Iſtam autem miſturam amalgama

gama vocito bilis atque lymphæ duplicis, & peſtilentiſſimam in me, *vel eo nomine ſolùm*, crabronum turbam excito. Sed injurioſis omiſſis, quæ propudioſi homines, *plenis virus buccis*, in me, *de ipſis plurimis benè meritum*, mendaciter effundere non erubeſcunt, penſum hocce meum, *ringentibus ipſis*, pertexam. Attentiùs itaque ruminabor prænotatam illam ſuper *amalgamate* meo ſpeculationem; illud nimirùm *amalgama* ab orbibus inteſtinorum ſupernis

[*ipſorum periſtaltico Perioches 45. leniſſimo motu*] in infernos ità gradatim devolvi, ut per ſingulos devolutionis ſuæ gradus magìs ac magìs craſſeſcat. Supernis enim inteſtinis adſunt præſtò lactearum oſcula denſa, in quæ tenuior *amalgamatis* illius portio pedetentim ingeritur; atque ideò quicquid reſidui eſt, craſſamen iſtud eſt bilîs, ſalivæ & pancreaticæ lymphæ. Iſthæc porrò mixta tria dùm ità denſantur atque coguntur, ad podicis quidem oſtium uſque

que proturbantur, ſed nequaquam exturbantur: rariſſima ſiquidem proſtant exempla amnii in utero concacatæ; quamvis id ipſum haud ità inſolenter, & præ mutuâ partûs contentione, naſcentibus obtingat. Ternis enim recrementis illis ad podicem propulſis, talitérque concretis, fidi & indefeſſi præponuntur janitores, qui huic podicis oſtiolo, cuſtodiæ ſuæ credito, firmum jugémque peſſulum obdunt. Verùm, ubi *amalgamate* meo rectum inteſtinum plenè di-

ſtenditur, quæ deinceps ejuſdem *amalgamatis* in idem rectum adlabitur portiuncula, tota certè in illo recto moratur; atque ſic conſequutione quâdam univerſus coli tractus eodem illo farcimine farcitur. Colô, *rurſus*, affatim turgidulô, quæ ſubſequitur fartura *cæcum* & *ileon* ità refercit ut tandem etiam *jejunum* nihil minùs ſit quàm *jejunum*. Exindè eſt reverà, ut in novimeſtribus tot illos inteſtinorum anfractus, *ab ano ad duodenum*, tanta colluvie ſca-

ſcatentes atque conflatos ſemper detexerim.

Perioche XLVIII.

Jam verò nugari eſſet recrementum illud vel reliquias vocitaſſe chylificationis in fœtu; vel venarum lienalium atque meſentericarum rejectanea. Nugis igitur iſtis æternùm valêre juſſis, id unum admitto, ſcilicèt, id excrementi perappoſitè *meconium* & *papaverculum* denominari; ſpiſſatum enim *papaveris* ſuccum colore & conſiſtentia

refert. Quòd ſi me penes eſſet novum ipſi nomen indere, *nigrum ſaponem* id ipſum indigitarem, *ſmegmatis* quippè *nigri* non unum *nigrorem* atque *gluten*, ſed & *oleum*, *lympham* atque *ſalem* omninò præ ſe fert, *utì liquet è Perioche* 45.

Perioche XLIX.

Atqui certè, quùm ſit excrementum, quidnì confeſtim excernitur? Excernitur profectò ſed nobîs duntaxat natîs: tunc enim, nî protinùs reji-

rejiciatur, non ſolùm peſtem infanti, ſed hanc atrociſſimam infert. Aëre ſiquidem inſpirato ità alterantur terna noſtra elementa *meconii*; ut illicò ab invicem diſſideant, & tormina lacrymoſa atque lamentabilia, ac etiam gangrænam edaciſſimam atque funeſtiſſimam ingenerent. Quandiu autem ab æthereis particulis, *omnia moventibus per omnia*, planè tutum eſt, planè & innoxium eſt, donec nimirùm fœtus & aquis innatat & membranis ambitur & uteri

cry-

cryptis occultatur. Moras porrò tantas in inteſtinis non duntaxat inculpandas *meconium* nectit, ſed & ſupremò laudandas: Illo ſiquidem mucore oleo-ſalino tàm utiliter farciuntur inteſtina, ut fiſtulata conſerventur, non ſolùm ad nova deinceps reſidua tranſmittenda, ſed & ad lacteos ſiphunculos illos *Perioches* 44. ab omni cohærentia tutandos. Aliàs quippè recens nullus terrarum Orbis incola pervios illos trajectus haberet, quorum uſurâ carêre ne-

nequit vel ad lactei laticis trajectionem in cor; vel ad lactei recrementi ſeceſſum ab alvo.

PERIOCHE L.

Huc uſque, *à Perioche ſaltem* 42. toti rejectanei ſumus: non ſolùm enim in hiſce dogmatis noſtris ab occæcatis rejicimur, ſed toti ſqualemus excretis. Excretorum interim ſatias nos minimè tenet. Quâ igitur odorandi virtute inteſtinorum craſſa purgamina ſubolfecimus, eâdem nunc te-

nuem

nuem illam renum proluviem odoremur. Fœtûs itaque renes odoratû Medicô ſcrutemur & ſalientes in illis deprehenſuri ſumus ſiphunculos urinarios, quorum ope lympha tenuis leniter ſalit in renum pelves & à pelvibus in commune conceptaculum, *veſicæ* nomine notiſſimum. Illius igitur lymphæ à ſanguinea maſſa *juxta Periochen* 42. ſecernendæ recordari eſt omninò; atque ſic conſequens erit ut renum incernicula lympham ſui generis ſecernant, illámque

ab

ab arteriolis renalibus in anſerinos renum tubulos tranſfundant. Fœtum ſiquidem ſuis numeris abſolutum concipere eſt multam interdiu noctúque percolare lympham. Nam reverà, utì perennis eſt lymphæ in renum papillas impulſus, ità certè perennis eſt ejus ab arteriis in ureteres propulſatio. Iſthæc autem propulſatio guttatim licèt fiat, longo tamen geſtationis tractu guttulas tot ſuggerit, ut in molem illas ingentem aſſurgere neceſſum ſit. Sed quùm tanta moles nec re-

num pelvibus, nec ureterum anguſtiis, nec veſicæ lacunâ coërceri queat, elicere eſt omninò congeriem guttularum univerſam veſicâ quidem pedetentim excipi, ſed ab illa demùm affatim excerni. Illud quippè ſtillicidium juge veſicam, *tandem*, tùm impendiò gravat, tùm leniter titillat. Veſicam ergo nervaceam, muſculoſam atque ſenſilem blandè ſollicitat ut arctiùs ſeſe contrahat & arctiùs contracta lympham illam preſſiùs undique ſtringat, atque ità

ſphin-

ſphincterem recludat & lympham ſuam omnem in emiſſarium illud utrique ſexui commune & unicum, quod *Urethram* vocitant, pro modulo compellat. Novâ porrò tùm à dextris, tùm à ſiniſtris depluente lymphâ, renalîs illius pluviæ ciſterna iterùm expletur; atque ſic parili prorſùs urgetur ſeſe exonerandi neceſſitate. Veſicâ igitur tubulô ſuô inferiori atque nerveo-carnoſô, *ſive urethrâ*, haud ſecùs ſeſe deplet alternis, ac ſuarum colliciarum, *ſive ure-*

terum,

terum, ſtiriis ſupernè & alternìs oppletur.

PERIOCHE LI.

En meïentem itaque fœtum & quidem urethrâ, nequaquam autem urachô, brutarum animantium adinſtar. Sed, quis jam fœtui noſtro matulam præſtiturus eſt? Lympham enim iſtam fœtûs excretam urethrâ urinam vocitant: hactenus tamen illam omnem lymphæ nomine donavi; nam reapſe tenuis eſt ac inſulſa ſubtiliſſimi ſeri à ſan-

ſanguine fœtûs portio ſecreta, *utì docet Perioche* 42. Quùm itaque lympha ſit tenuis atque prædulcis, (*imò tenuior longè atque dulcior, quàm ſit impuberum urina ad colocynthida verbi gratiâ macerandam, vel ad alios uſus à Practicis expetita,*) nuſquam vereamur illam emittere in fœtûs balneum illud *Perioches* 42. *&* 43. Nullam ergo fœtûs alteram agnoſco matulam ab ejus *amnio*, in quam non modò hæcce tenuis & inſipida lympha de reni-

renibus ſtillat, ſed & plurima de cerebro, de oculis, de naribus & ore guttatim etiam depluit, *è Periochis ſcilicèt illis* 42. *&* 43.

PERIOCHE LII.

Nullum interim periculum imminet, ne dum lenis iſthæc urinaria lympha fœtum ità circumluit, in ejus ventriculum inſtillet nauſeoſa. Huic ſiquidem urinariæ lymphæ via præcluditur omnis à præcedente ſalivoſâ lymphâ *Perioches* 42. Immò via licèt *ipſi*

tàm arctè non præcluderetur & quippiam illius in ventriculum oberraret, nullam nihilofeciùs ventriculò noxam noceret; eſt enim ſalivoſæ conſocialis, quam innoxiam admittunt. Si qua inſuper qualitas illius noxia foret, tota profectò ſalivoſæ miſturâ tam intra os & fauces, quàm intra ventriculum retunderetur. Abſint igitur, qui nauſeoſam illam infamant, nam ediverſo prædulcis illa ventriculo peramica ſemper eſt, ſive ſit ſola & ſuæ ſpontis,

tis, ſive ſit miſcellanea & juris alterius.

Perioche LIII.

Ingens præterea commodum ex urina in *amnion* profuſa redundat in fœtum. Is quippè tenellus ità mucoſus & ità mollis eſt ut in anguſtiis uteri ad fœtum contracti nulla queat incrementa capeſſere formæ, niſi ab utero undique diſtet & leni atque mucoſo innatet balneo, *ſicut è Perioche liquet eadem* 42. *&* 43. Fœtûs enim elegans forma

dele-

deleretur omnis & ipſi conformatio penitùs prava conflaretur; nam, uterô ſiccô fœtum undique ſtringente, cerei & flexiles ejus artus, mucoſáque membra in pravam omninò figuram detorquerentur. Quòd ſi adultiorem in eodem utero ſicco concipiamus fœtum & duratis officulis jam concretum, certè ipſi utero, *ac proinde ipſi fœtui*, periculum impenderet grave: fœtus namque uterum illum, nullis aquis irriguum atque delibutum,

F cal-

calcibus & pugnis ubique læderet, atque adeò fœtus ſibi ipſe perniciem crearet. Uterus enim ſenſilis & calcitroſi pugnacíſque fœtûs impatiens ſuum calcitronem atque pugnatorem decuteret abortû. Arte igitur ſtupendâ ſapientiſſimus generis humani Creator æquè ad Embryonem mucoſum, ac ad fœtum jam oſſibus duratum, liquorem corrivatus eſt, fœtûs incrementis proportione analogum, ut toto novimeſtri decurſu ſubnatet undis, & piſcîs vitam

vitam in ſuo vivario vivat perpetuus natator in ſubdulcibus aquis. Illis igitur intermediis urinator ille jugis, citra noxam vel propriam vel maternam, ſeſe hùc & illùc liberè convertit. Id porrò beneficii multiplicis uti primùm, *dùm ſcilicet embryo duntaxat eſt*, albuminis Ovi ſui colliquamento debet, ità deinceps, *ubì nimirùm in fœtum evaſit*, id unicè ſuis lymphis, tàm à capite deciduis, quàm à renibus devolutis, refert acceptum, *utì conſtat abun-*

danter è Periochis 42. *&* 50.

O provide rerum omnium Opifex, *qui Pelagus altum & immenſum excavaſti luſuræ balænæ & piſcibus cunctis marium ſemitas permeantibus*, hîc tuum adorandum Opus eſt, quod ore cordéque veneremur æternúm. *Videſis Periochen* XXXII. & *Pſalmum* VIII. *verſ.* 9. atque CIV. *verſ.* 26.

Perioche LIV.

Manum lubens de mei fœtûs

tûs tabella referrem, niſi ſudantis illius delineatio me pelliceret. Si quis enim mordicùs contendat fœtum aliquandò effuſiori ſudore materno ſudare, contentionis ſerram cum ipſo non reciprocabo, utpotè quòd tunc temporis maternus ille ſanguis attenuetur & celeriori circuitû rapiatur. Atque adeò probabile eſt omninò, materni ſanguinis illius celeriori raptu, tenues etiam & rapidè motas materni ſeri portiunculas in fœtûs habitum uſque propelli

& porulis ſugere cutaneis. Sed reverà, quò plùs ruminor fœtum à vitæ primordiis ſuâ in piſcinâ, vel, *ſi velitis*, ſuo in nido æquali perpetìm ſanæ matris, nec vehementer exercitæ, foveri tepore; nec ipſum præterea fœtum tantos unquam motus animales edere, qui valeant lympham illam è glandulis ejus intercutibus depellere, eò adducor ut ſudorem fœtui non magìs tribuam, quàm vel pullo intra teſtam, vel piſci inter aquas. Sed gravius eſt & alterum rei mo-

momentum, quod me in illam mentem omninò traducit, de fœtûs ſcilicèt ſudore nullo. Iſthæc enim cui fœtus innatat lympha non *urinaria* duntaxat eſt, verùm etiam *ſalivoſa* atque *mucoſa*. Eſt igitur apta nata, quæ cuticulæ porulis adhæreſcat & inibì compingatur, utì certè in omni proximè nato id luculentiſſimè cernere eſt. Fœtus quippè recèns ab utero pulſi toti ſunt illo ſtrigmento luridi, hoc eſt, cutaneis ſordibus ità ſqualent univerſè, ut nuſquam gentium

faſciis involvantur illoti. Quùm itaque ſordes illæ atque ſtrigmenta portiunculæ ſint *urinæ*, *ſalivæ* atque *muci*; quæ ex fœtûs balneo, *cu-ſpis nequaquam deterſoriô*, cutaneis poris impinguntur, neceſſum eſt ut illæ inibi glutinatæ atque recoctæ craſſeſcant & fœtum univerſè velutì loricent, non ſolùm adverſus ſpirituum & ſanguinis effluvia; ſed & adverſus ſudorem omnem, quô tenellulus ille ſi diffluerer, animô confeſtim linqueretur. Immò, eadem

eadem iſthæc lorica fœtum etiam aliter tutatur, inhibet nempè ne ſenſilior fœtus in organo ſenſûs communi, *cute nimirùm*, ſeſe convolvendo & ad ſuas membranas atque uterum ſæpiùs allidendo, dolitet; atque adeò, ne arctiorem illum, *quô detinetur*, uteri complexum refugiat. Imò rurſus, eadem iſthæc loricula, *velutì tomentitia*, tomenti more fœtum ità contegit ut nec calcibus, nec genibus, nec cubitis abortivis matricem facilè læſerit, *utì pleniùs dictum*

eſt in Perioche 53. Dùm itaque fœtus ità loricatur univerſè, omnis omninò prorupturo ſudori intercluditur via. Quî igitur ſudaturus eſt? Quùm præſertim pacatam & uniformem in utero vitam vivat, nec animi pathematis percellatur unquam, nec motibus ſudorificis cieatur uſpiam, nec porulos habeat erupturo ſudori pervios: nam etſi tenerrimus ille ſit, elephanti tamen coriô à capite ad calcem ſuâ loricâ velutì contectus eſt. Valeant igitur imaginoſi de ſudo-

re

re fœtûs ſcriptores illi benè multi recentiſſimíque.

Perioche LV.

Videor jam penſum meum exegiſſe & univerſa fœtûs duxiſſe penſa. Verùm, grave adhuc ſuper fœtu negotium me detinet, illius ſcilicèt in uteri cuſtodia detentio. Mihi quippè piaculum foret fœtum inſontem, *hoc eſt*, *patrati criminis neſcium*, aterrimis illis uteri cryptis relinquere detentum. Illum itaque è tenebris captivitatis in libertatis

lucem evocemus, egreſſûs ejus haud indictâ cauſâ.

Fœtûs Patronum & vivacis exitûs ejus ſponſorem, jam olim me geſſi, *in Diatriba mea de Octimeſtri Partu, ab Eruditiſſimo & omni laude majori D. D. Carolo Sponio Lugduni primùm vulgatâ.* Qui nunc igitur idem Ego, eidem fœtui patrocinor, non *octimeſtri* duntaxat, ſed & *novimeſtri*, urgentiorem cauſam aliam illius ab utero ſeceſſûs coram judicibus cordatis atque lumine Medico ple-

nis prolaturus non ſum, quàm ſuffocationis fœtûs torminale ſupremúmque diſcrimen. Sed illud profectò torminoſæ ſuffocationis ſummum in utero diſcrimen nequaquam ab aëris inſpirandi vel deſiderio, vel conatu repetere eſt. Aëris enim in utero neſcius eſt fœtus. Aërem igitur ſibi penitùs ignotum expoſcit nuſquam: Ejus nanque pulmones otiantur, ratione ſaltem muneris aërei; atque adeò vagitus uterini, *membranis illæſis nec proruptis aquis*, delirantium

vetu-

vetularum dulcia mihi ſomnia ſunt & gerræ gerrarum. Dictis ſidem qui detrahit, pulmones comparet fœtûs vel in utero, vel inter naſcendum extincti luridos ſeróque gravatos, & inſtar metalli fundum aquæ petentes, cum pulmonibus fœtûs alterius vel ad vitæ breviſſimam uſuram ambiente ſufflatis, floridiſque & aëreis, atque ità levibus ut ex ipſô gurgitis imô protinùs reſiliant in altum.

PERIOCHE LVI.

Quid itaque? Egeſtatem alimenti

menti cauſantur alii. Sed præterquam uterina & umbilicalia vaſa largiter adhuc in novimeſtribus irrigua ſunt, in matre præſertim atque fœtu plethoricis, quis neſcit rerum egeſtate ſuffocari neminem? Non ergo ſanguinis egeſtas fœtum eſt ſuffocatura, præſertim dùm ſanguis ille nutritius, vel in ipſis puerperis, plurimum adhuc ſeſe prodit. Dein, an-non verbi gratiâ, toroſus hic corpulentus atque vegetus ſeptimeſtris plùs alimoniæ depaſcitur, quàm novi-

vimeſtris alter ille gracilis, macilentus atque debilis. Toroſus tamen ille non omnis ſeptimô vel octavô naſcitur menſe, ſed in nonum uſque moratur toroſior, corpulentior atque vegetior futurus indies. Rurſùm, an-non vel gemelli, vel trigemini voraces atque vegeti plus ſanguinis inſimul conſumunt, quadrimeſtres vel quinquemeſtres, quàm fœtus hicce puſillus, novimeſtris quidem, ſed ſolitarius & inappetens atque debilis. Gemellos interim, ter-

tergeminóſque vivaces naſci Moſaica Romanáque docent: Nam *Eſau* & *Jacob*; *Pharez* & *Zara*; *Horatii* demùm atque *Curiatii* vivaciſſimi nati ſunt. At è diverſo quàm multi numerandi veniunt novimeſtres anonymi; ſolitarii quidem, ſed vel ipſô uterô priùs ſepulti quàm humô; vel inter ipſas vitæ portas priùs extincti, quàm egreſſi. Fœtus ergo nuſquam præ fame, lupi famelici more ſylvam egredientis, ſuos uteri carceres eluctatur.

PE-

PERIOCHE LVII.

Quid rurſùm ergo? Maturitatem proferunt fœtûs ab utero decidui, haud ſecùs ac fructus maturitate gravis ab arbore cadit: Et illam profectò mentem diù ac unicè fovi; ſed rerum uſû meliora doctus recantavi. Iſtam porrò maturitatem, quam non exponunt, pendêre putabam à fibrillis & acinulis chorii atque placentæ, primitùs quidem ad uterum radicatis, ſed quæ temporis tractû ſicceſcerent atque contraherentur. Illâ quippe ſicci-

ſiccitate atque contractione perindè capiebam à primævâ ſuâ cum utero copulâ disjungi, ac maturorum fructuum petioli ariditate rugati, veteri ſuo cum ramulis nexu liberantur. Verùm, utì dixi, ſententiam illam animô meô ubì diligentiùs volutavi & ad Lydium rationis & experientiæ lapidem revocavi, adulterinam eſſe perſpicuè deprehendi. *Primùm* namque nec chorio, nec placentæ, nec ipſi demùm umbilico, *quæ fœtûs ſunt vel-utì calyces atque pediculi*, ulla

ulla unquam ſicceſcendi ſuppetit occaſio. Iſthæc quippe ſingula jugibus illis, *Perioches* 39. 40. & 42. fœtûs atque matris imbribus irrigantur atque perpluunt. An-non deindè, rudis eſt omninò, ac utrinque claudicans comparatio fœtûs cum fructu de arbore pendulo? Nec enim fœtus ullus umbilico ſuo, ceu pedunculo, de matricis culmine, ceu de ramuli cacumine pendet. Nec fœtus deinceps ullus uterô concluſus mole ſuâ ex umbilico pendente matricis ca-

cu-

cumen illud vel uſpiam prægravat, vel unquam deprimit. Rem vultis eandem, ſed aliter enunciandam, fœtum ſcilicèt in utero nullum de matricis altô ad perpendiculum librari, nec libramine ſuo ambientem ſeſe uteri cyclum in ullam fœtus expulſionem impellere, ſicut idipſum videre eſt in horologiorum ſacomatis, quæ pondere ſuo rotas utì gravant, ità & illas in circuitus urgent & de crena in crenam expellunt. Quòd ſi ſuis gyris atque volutationibus fœtus quandoque

que umbilicum ſibi tàm arctè circumvolvat ut novum nequeat edere motum, niſi in priorem circiter poſitionem revolvatur, quin placentam abrumpat, id nequaquam aſcribere eſt umbilico perpendiculari atque uteri fornicem gravante fœtu decutienti, ſed umbilico enormiter contortuplicato, atque placentam ab utero præmaturè diſtrahenti. Conſtet ergo funiculum umbilicalem, (*qui fœtum naturaliter & placentam ac uteri cyclum interiorem longiſſimus*

atque

atque convolutus interjacet,) nullâ unquam uteri geſtatione ab uteri ſummo ità revolvi & extendi ut ullo pondere vel maturiſſimi vel graviſſimi fœtus annexi, placentam ab utero perindè divellat, ac fructus maturitate gravior pediculum à ramulo ſejungit. *Tertiò* ſiquidem maturati fœtûs prægravans onus placentam ſi ſolvat, & illâ ſolutâ fœtus omnis, fructûs adinſtar ramulô ſoluti, prolabatur, conſequens eſt, ut omnem neceſſariè partum ſanguis atque placenta

centa prævertant, atque itâ *Secundæ*, nequaquam *Secundæ*, ſed *Primæ* ſint. At ediverſo, non cruoris, ſed aquarum præcedit eruptio, quam fœtus atque cruor, unà cum ſecundinis, ſubſequuntur. Non ergo primùm ab utero diſſolvitur placenta, quæ fœtum deturbet; nam econtrariò fœtus placentam ſuam ſuâ ab utero prolapſione atque propulſatione vel deglutinat ſolus cum utero ſolo ſibi adjutore, vel, ut ab obſtetricante deglutinetur auctor eſt.

Ra-

Rariſſima quippe *ſecundinarum* priùs excluſarum proſtant exempla.

PERIOCHE LVIII.

An igitur ad partum culpanda veniet aquarum illa *Perioches* 53. ſtataria colluvies diuturniori morâ putreſcens & utero gravis atque fœtui? Nequaquam certè, nam ipſiſſima *Perioches* 49. argumenta, quæ meconium, ne pericardii ſerum proferam, à putredine tutantur, eadem profectò & Achillea ſunt ad

hancce fœtûs ſeroſam illuviem ab omni prorſùs aſſerendam putore. Et exindè fit omninò ut ſaniſſimæ parientis aquæ nec ſponte ſuâ, nec igne, ullum unquam nidorem de ſe fundant, utpotè quæ ſint corruptionis exortes. Aliorſùm igitur deflectere eſt ad genuinas partûs cauſas ſuis è tenebris eruendas.

PERIOCHE LIX.

Deflectunt itaque plurimi ad ipſum uterum octavo vel nono menſibus fœtu prægravem

vem atque prægravatum, ac idcircò inſurgentem in hoſpitem ſibi moleſtum, quò ſuis illum è ſedibus deturbet. At iſtud ſi foret vero conſonum, an-non uterus annexam ſibi placentam priùs excuteret, quàm fœtum ipſum aquarum mole totâ *è Perioche* 53. à ſe remotum proturbaret? Experientia interim docet rarenter admodùm fœtui præviam eſſe placentam; vulgatiſſimum autem eſſe fœtum placentæ ſuæ ſternere viam, *utì prænotavi Perioche* 57.

 Sed

Sed rurſùm, increſcentis fœtus & placentæ unà cum contentis aquis gravamen ſi ſit extremum & dolore gravante efficere ſi valeat ut preſſior uterus fatiſcat & oneri ſuccumbens tantum iſtud onus diutiùs tolerare detrectet & illud excutiat, an-non conſequens eſt ut hic vel ille craſsiſſimus v. g. vel ſeptimeſtris vel octimeſtris, hoc vel illo gracillimo novimeſtri longè gravior, ſuíſque tùm placentâ, tùm aquis oneroſior longè, longè etiam priùs ab utero depellatur?

tur? At ediverſo, craſsiſſimos novimeſtres detineri videre eſt; gracillimos verò vel ſeptimeſtres vel octimeſtres expelli. An-non deinceps conſequens & iſtud alterum eſt, ut ſcilicèt gemelli, *verbi gratiâ*, tergeminíque, graciles licèt, quinto vel ſexto geſtationis menſe, (*præſertim cùm*, Eſavi atque Jacobi more, *inteſtino ſuo tumultu vexant uterum*,) ſemper abigantur. Sed experientia reclamat. Prægravans ergo pondus illud uterinum nullius

apud me ponderis eſt, ſed ipſo nihilo levius.

PERIOCHE LX.

Papæ! Si iſtud obtineat ut ſententiæ in hominum menti-bus inveteratæ ità repudien-tur, quid demùm ſtabilire erit in arte noſtra, quam ejus oſo-res ceu merè conjecturalem jam plus ſatis infamant? Id interim dogmatis liberè phi-loſophando & experientiâ primùm fideli, atque deinceps ratione ſagaci inconcuſſè ſta-biliam partum ſcilicet omnem repe-

repetendum eſſe ab illa moleſtia ſuffocatoria atque torminali, quam ſinguli fœtus adulti, meconiô ſcatentes atque vexati, perſentiunt. En pleniùs animi mei ſenſa ad examen ſæpiùs revocata.

Conſtat planè *è Perioche* 47. inteſtina novimeſtrîs ad ἔκφυσιν uſque meconiô turgêre. Ipſis igitur nequit vel minimum meconii iterùm ſuggeri, quin ejus glutine lactea primùm via pleniùs adhuc intercludatur & duodenum deinceps exindè gravetur. Imò,

quin exindè rurſùs duodenum idem in ſuis oſculis bilariô atque pancreaticô præſtruatur; atque adeò quin retentæ inibi meconii futuri tertiæ duæ portiones canaliculis illis vim aliquam, copiâ & qualitate ſuis, torminalem inferant. Quòd ſi præcluſis nondum oſtiis illis novum in inteſtinis meconium identidem ſuccreſcat, conſequens eſt ut expletô demùm & plenè diſtentô duodenô [dùm ventriculus aliundè regurgitat, *è Perioche* 42. *&* 43.] partes illæ ſin-

ſingulæ plurimùm tandem graventur. Rurſùm ergo ſequitur ut ipſa ſint inteſtina torminoſa & ſuis ut torminibus fœtum divexent & in calcitratum multiplicem & irrequietum impellant, qui utì diruptarum membranarum eſt cauſa, ità etiam aquarum effluentium, atque adeò partionis ipſius auctor eſt. Putem ergo unicuique fœtui partûs ſui tunc ſonuiſſe horam, quùm meconiô tantô ejus inteſtina referta ſunt ut novi meconii vel fortiori propulſui & in-

greſſui vel fortiùs etiam re-luctentur. Tunc enim fœtum concipio plenis illis & exſatiatis, ac idcirco diſtentis multùm inteſtinis torminoſum; ídque modò intentiùs, modò remiſſiùs; ac iccircò etiam modò intentiùs, modò remiſſiùs exagitatum, & illâ exagitatione ſuâ membranas diffringentem, ídque loco aliquo debiliore, præſertim è directo interni matricis oſculi, ruptioni magis obvio atque patenti. Igitur, foramine vel anguſto vel amplo inibi facto,

aquæ

aquæ vel ſegniter & parcè profluunt, vel impetu largo prorumpunt. Illis autem taliter vel taliter effluxis fœtus ſiccus intra meningas detinetur, ac eò loci detentus graviora, quovis temporis puncto, tormina patitur, utpotè cujus torminum cauſæ invaleſcant in momenta. Imò, uterô nunc circa torminoſum illum infantem arctiùs conglobatô nonnihil dolet univerſé. Tomentô quidem *Perioches* 54. loricatur & tunicis molliuſculis involvitur,

nihiloſeciùs, tam arctè nequit circa ipſum, nullis nunc intermediis aquis, ſeſe uterus contrahere, quin illô fœtum arctiori complexu non ſolùm aſſricet atque titillet, ſed & aliquo ſenſu doloris aſſiciat. Ipſe interim uterus fœtûs ſui deſpondet injurias, & doloris ſit conſors. Fœtum quippè dùm arctiùs atque arctiùs ſtringit, in illius certè calces, genua & cubitos impingit; atque adeò aliquem moleſtiæ ſenſum maternæ menti imprimat neceſſum eſt.

Con-

Contractior uterus ergo, illo moleſtiæ ſenſu, pungentem fœtum ità repungit, ut illum irritet ad novum molimen. Quod ergo fœtum penes eſt, id ipſum molitur, & molimine ſuo artus hùc & illùc exporrigit, undè novus utero ſtrictiori atque trudenti ſtimulus accedit. Uterus itaque preſſior adhuc ſeditioſum ſibi fœtum & tranquillitatis priſtinæ perturbatorem, atque hoſpitalitatis diutinæ jura violantem, acriùs rurſùm & acriùs urget ut confeſtim ſecedat.

Do-

Dolentior itaque fœtus & irrequietior exindè factus inordinatiùs ſeſe commovet atque validiùs membra protendit. Interea, caput globoſum & grave, lubricíſque membranis adhùc involutum, nativo pondere ruit deorſum & in lubrico labitur. Quùm autem, ad aliud oſtium allidere nequeat, quàm ad inferius obvium, quódque matricis coronamentum eſt, in illud certè prolabitur; & ex illo, contentione novâ atque conamine validiori, pedibus in uteri

fun-

fundum exporrectis atque contentis, ulteriùs adhuc ſeſe propellit. Uterum igitur atque vaginam ejus vividiùs ſtimulat, ut per vomitum velutì quemdam fibris ſuis carneo-muſculoſis undique contractis, fœtum eundem, ceu ventriculus quod ſibi nauſeoſum eſt, continuò depellat. Jam verò, cùm ipſe fœtus marte ſuo & conamine ſibi ſingularì in eandem depulſionem conſpiret, propitius ſanè pellitur in dias luminis auras. Maternum interim diaphragma mutui

tui pulſûs illius, matris nimirùm atque fœtûs, tempore totô rem totam validô ſuô uterum verſus compulſu impigrè promovet. Id autem eò validiùs peragit, quò mater vivacior & lateribus firmior, atque ſpiritu contentior eſt.

In illum itaque modum fœtus omnis, naturaliter prodiens, ſuos uteri carceres perrumpit. Verùm, torminoſus eſſe deſinit nondum; atque ità vel dolentiùs & acerbiùs; vel molliùs atque leniùs plorat;

rat; prout ſcilicèt ejus colica vel intenditur, vel de ſævitie ſuâ remittit. Et prout, inſuper, fœtus hic vel ille pulmones nactus eſt vel vividos, nec plus-ſatis madentes; atque adeò faciliùs nunc atque pleniùs aëris elatere pandendos; vel debiles & illuvie graves; atque adeò difficiliùs nunc atque parciùs aëre ſufflandos, utpotè hactenus otioſos è *Perioche* 55.

Iſthæc eſt profectò genuina noſtræ emancipationis ab utero & noſtræ inſimul inter na-

naſcendum non ovationis & lætitiæ, ſed doloris & ploratûs ſontica cauſa ab intimis naturæ penetralibus eruta.

F I N I S.

Pag: 69. v. 13. legere eſt

Sanguinem ergo nullum recipere queunt, niſi tenuiſſimum & ab oleoſis atque ſalinis particulis alienum, pauculis ſaltem exceptis, quæ bilem conſtituunt *Perioches* 45. *pag*. 98. Id utrumque &c.

AP-

APPENDIX.

Coronidis ergo auſim-ne dixiſſe è hocce meo ſyſtemate de fœtu luculenter eluceſcere nihil apud Medicos veritatibus Phyſicis ſterilius *eſſe, quàm hactenus de* ſterilibus *prolata. Adlubeſceret itaque Pathologica de* ſterilitate *Dogmata pari ſedulitate refingere, atque hocce*

hocce Phyſiologicum refinxi. Imò, animus ferret univerſam Phyſiologiam eadem Arte redintegrare, & ſuper illâ redintegratâ univerſum etiam Pathologicum aſtruere ſyſtema. Verùm, Opus iſtud utì laboris eſſet immenſi, ità certè & invidiæ ſummæ pleniſſimum foret; præſertim, apud nomine Medicos & Arte rudes, à quibus pro re egregiè navatâ nihil niſi dicteria & con-

conviciorum plauſtra expectanda veniunt. Sed *virtus*, quæ ſine hoſte friget, *ipſa ſibi præmio foret, ſi modò negotiorum moles & ſenium inſtans à labore tàm improbo atque tàm ingrato me nequaquam abſterreret.*

Si quis porrò moroſior Cenſor, *hic paßim*, Cenſoria virgula me perſtringat, tantùm abeſt ut iſtud pertimeſcam, ut ediverſo id

id ipſum maximoperè exoptem, quò ſcilicèt vividiores, *ex animis ità colliſis*, ſcintillæ veritatis explendeſcant.

F I N I S.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

